

Samling af Afgørelser

Sag C-295/12 P

Telefónica SA

og

Telefónica de España SAU

mod

Europa-Kommissionen

»Artikel 102 TEUF — misbrug af dominerende stilling — de spanske markeder for adgang til bredbåndsinternet — avancepres — artikel 263 TEUF — legalitetskontrol — artikel 261 TEUF — fuld prøvelsesret — chartrets artikel 47 — princippet om effektiv domstolsbeskyttelse — fuld prøvelse — bødens størrelse — proportionalitetsprincippet — princippet om forbud mod forskelsbehandling«

Sammendrag – Domstolens dom (Femte Afdeling) af 10. juli 2014

1. *Appel — anbringender — manglende identifikation af den påberåbte retlige fejl — anbringende, som mangler præcision — afvisning*

[Art. 256 TEUF; statuten for Domstolen, art. 58; Domstolens procesreglement, art. 112, stk. 1, litra c)]

2. *EU-ret — principper — ret til en effektiv domstolsbeskyttelse — fastslåelse i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder — domstolsprøvelse af de afgørelser, som Kommissionen træffer på konkurrenceområdet — legalitetskontrol og fuld prøvelse af både retlige og faktiske omstændigheder — tilsidesættelse — foreligger ikke*

(Art. 101 TEUF, 102 TEUF, 261 TEUF og 263 TEUF; Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, art. 47; Rådets forordning nr. 17, art. 15, stk. 2, og art. 17, og nr. 1/2003, art. 23, stk. 2, og art. 31)

3. *Grundlæggende rettigheder — den europæiske menneskerettighedskonvention — et instrument, der ikke er formelt integreret i EU's retsorden*

(Art. 6, stk. 3, TEU; Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, art. 52, stk. 3)

4. *Retslig procedure — sagsbehandlingstid ved Retten — rimelig frist — tvist vedrørende forekomsten af en overtrædelse af konkurrencereglerne — manglende iagttagelse af den rimelige frist — følger*

(Art. 263 TEUF og 340 TEUF; Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, art. 47, stk. 2)

5. *Appel — anbringender — urigtig vurdering af de faktiske omstændigheder og af beviserne — Domstolens prøvelse af bedømmelsen af beviserne — udelukket, medmindre beviserne er gengivet urigtigt*
(Art. 256, stk. 1, andet afsnit, TEUF; statuten for Domstolen, art. 58, stk. 1)
6. *Appel — anbringender — anbringende fremført for første gang i forbindelse med appellen — afvisning*
(Art. 256, stk. 1, andet afsnit, TEUF; statuten for Domstolen, art. 58, stk. 1)
7. *Dominerende stilling — misbrug — begreb — adfærd, der har en konkurrencebegrænsende virkning — potentiel virkning*
(Art. 102 TEUF)
8. *EU-ret — principper — straffebestemmelser kan ikke have tilbagevirkende kraft — anvendelsesområde — kommissionsbeslutning, hvorved der fastslås en konkurrencebegrænsende praksis — omfattet — anvendelse med tilbagevirkende kraft af en ny fortolkning af en bestemmelse, hvorved et strafbart gerningsindhold fastlægges — den nye fortolknings forudsælgelighed — det strafferetlige legalitetsprincip og retssikkerhedsprincippet — ingen tilsidesættelse*
(Art. 101 TEUF og 102 TEUF)
9. *Dominerende stilling — det omhandlede geografiske marked — afgrænsning — kriterier — begrænsning til ét enkelt nationalt område — ingen betydning for overtrædelsens grovhed*
(Art. 102 TEUF)
10. *Konkurrence — bøder — beslutning, hvorved der pålægges bøder — begrundelsespligt — rækkevidde — angivelse af de hensyn, som har givet Kommissionen grundlag for at bedømme overtrædelsens grovhed og varighed — tilstrækkelig angivelse — Kommissionens pligt til at angive taloplysninger vedrørende metoden til beregning af bøderne — foreligger ikke*
(Art. 101 TEUF, 102 TEUF og 296 TEUF; Rådets forordning nr. 1/2003, art. 23, stk. 2)
11. *Konkurrence — bøder — størrelse — fastsættelse — pligt for Kommissionen til at holde sig til sin tidligere beslutningspraksis — foreligger ikke — forhøjelse af det generelle bødeniveau — lovlig*
(Art. 101 TEUF og 102 TEUF; Rådets forordning nr. 1/2003, art. 23, stk. 2)
12. *Appel — Domstolens kompetence — omgørelse af billighedsgrunde af Rettens skøn vedrørende størrelsen af de bøder, som er blevet pålagt virksomheder, der har tilsidesat traktatens konkurrenceregler — udelukket — omgørelse af dette skøn på grund af en overtrædelse af proportionalitetsprincippet — lovlig*
(Art. 101 TEUF, 102 TEUF, 256 TEUF og 261 TEUF; statuten for Domstolen, art. 58, stk. 1; Rådets forordning nr. 1/2003, art. 31)

1. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 29, 30, 72, 78, 79, 82, 105, 122, 129, 131, 135, 138, 142, 174, 187 og 232)

2. Princippet om effektiv domstolsbeskyttelse udgør et generelt EU-retligt princip, som nu er udtrykt i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, hvilken bestemmelse i EU-retten svarer til den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 1.

EU-retten har fastsat et system med retslig prøvelse af Kommissionens afgørelser vedrørende procedurerne i henhold til artikel 102 TEUF, som giver alle de garantier, der kræves efter artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Dette system med retslig prøvelse består i en legalitetskontrol af institutionernes retsakter, som er fastsat i artikel 263 TEUF, hvilken kontrol i henhold til artikel 261 TEUF kan suppleres af en fuld prøvelsesret vedrørende de i forordningerne fastsatte sanktioner.

Omfanget af legalitetskontrollen er udstrakt til at omfatte samtlige Kommissionens afgørelser vedrørende procedurerne i henhold til artikel 102 TEUF, mens omfanget af den fulde prøvelsesret, der er fastsat i artikel 31 i forordning nr. 1/2003, er begrænset til de elementer i sådanne afgørelser, der fastsætter en bøde eller en tvangsbøde.

Denne legalitetskontrol indebærer, at Unionens retsinstanser udøver en såvel retlig som faktisk kontrol af de argumenter, som sagsøgerne har fremført over for den omtvistede beslutning, og at de har beføjelse til at bedømme beviser, annullere den nævnte beslutning og ændre bødebæbeløb. Unionens retsinstanser skal navnlig ikke blot efterprøve den materielle nøjagtighed af de beviser, der påberåbes, deres troværdighed og sammenhæng, men også kontrollere, om disse oplysninger omfatter alle de relevante oplysninger, som skal tages i betragtning for at kunne vurdere en kompleks situation, og om disse oplysninger taler til støtte for de konklusioner, der udledes heraf. Det er ikke nødvendigt for at overholde princippet om effektiv domstolsbeskyttelse, at Retten er forpligtet til af egen drift at foretage en ny og fuldstændig undersøgelse af sagen.

Unionens retsinstanser er – med henblik på at opfylde kravene til en fuld prøvelse som omhandlet i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder hvad angår bøden – under udøvelsen af de i artikel 261 TEUF og 263 TEUF fastsatte kompetencer forpligtede til at undersøge ethvert retligt eller faktisk klagepunkt, der har til formål at godtgøre, at bødens størrelse ikke er i overensstemmelse med overtrædelsens grovhed og dens varighed.

(jf. præmis 39, 40, 42, 45, 53-55 og 200)

3. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 41)

4. Den manglende overholdelse af en rimelig sagsbehandlingstid kan ikke føre til ophævelse af en dom i en situation, hvor der ikke foreligger nogen holdepunkter for, at den urimeligt langvarige sagsbehandlingstid ved Retten har haft indflydelse på sagens udfald. En ophævelse af en dom ville nemlig ikke afhjælpe den af Retten foretagne tilsidesættelse af princippet om effektiv domstolsbeskyttelse i en situation, hvor den manglende iagttagelse af en rimelig sagsbehandlingstid ikke har haft indflydelse på sagens udfald.

En tilsidesættelse fra en af Unionens retsinstansers side af dens forpligtelse ifølge artikel 47, stk. 2, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder til at pådømme de sager, som den får forelagt, inden en rimelig frist, bør imødegås med, at der indbringes et erstatningssøgsmål for Retten, idet et sådant søgsmål udgør en effektiv afhjælpning. En påstand om erstatning for det tab, der er forårsaget af Rettens manglende iagttagelse af en rimelig sagsbehandlingstid, kan således ikke forelægges direkte for Domstolen inden for rammerne af en appel, men skal indbringes for Retten selv.

(jf. præmis 64 og 66)

5. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 84, 89, 93, 107, 114, 153, 159, 163, 165, 176, 219, 225 og 227)

6. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 99, 121 og 144)

7. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 124)

8. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 147-149)

9. I forbindelse med vurderingen af et misbrug af en dominerende stilling, der krænker Unionens konkurrenceregler, udelukker den omstændighed, at det omhandlede geografiske marked er begrænset til ét enkelt nationalt område, ikke kvalificeringen som en meget alvorlig overtrædelse. Det forhold alene, at Kommissionen i andre beslutninger har kvalificeret de omhandlede overtrædelser som værende alvorlige, skønt de omhandlede geografiske markeder var mere vidtstrakte end det i nærværende sag omhandlede, er uden betydning for denne bedømmelse, idet kvalificeringen af en overtrædelse som værende alvorlig eller meget alvorlig ikke kun afhænger af det omhandlede geografiske markeds udstrækning, men tillige af andre kriterier, som kendetegner overtrædelsen.

(jf. præmis 178)

10. Ved fastsættelsen af bødens størrelse i tilfælde af overtrædelse af konkurrencereglerne opfylder Kommissionen sin begrundelsespligt, når den i sin beslutning angiver de hensyn, der har givet den grundlag for at bedømme overtrædelsens grovhed og dens varighed, uden at den er forpligtet til at angive de taloplysninger, der er anvendt ved beregningen af bøden. Desuden tilsidesættes begrundelsespligten ikke af, at Kommissionen ikke tager hensyn til overtrædelsens varierende grovhedsgrad og ikke sonderer mellem to overtrædelsesperioder.

(jf. præmis 181-183 og 195)

11. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 189 og 190)

12. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 205)